

Towarzystwo Miłośników Miasta Poznania im. Cyryla Ratajskiego

Jubileusz 95-lecia

(1922-2017)

W roku 2017 TMMMP im. Cyryla Ratajskiego świętuje 95 lat swojego istnienia. Jest to najstarsze stowarzyszenie kulturalne skupiające miłośników miasta Poznania. Głównymi jego celami są: popularyzacja poznańskich i wielkopolskich tradycji oraz pogłębianie lokalnego patriotyzmu, szerzenie wszechstronnej wiedzy o dziejach i teraźniejszości miasta, a także pobudzenie inicjatywy obywatelskiej.

Początki Towarzystwa Miłośników Miasta Poznania sięgają lat 1913-1914, kiedy to zawiązało się w Poznaniu Towarzystwo Krajoznawcze (TK), a w jego ramach „Sekcja Miłośników Miasta Poznania”. Po udanym Powstaniu Wielkopolskim (1918-1919), po sformułowaniu polskich władz miasta z prezydentem Jarogniewem Drwęskim, założeniu Wszechnicy Piastowskiej (1919, od 1920 r. Uniwersytetu Poznańskiego), powstawały dalsze niezbędne dla życia miasta instytucje i organizacje. Dnia 14 grudnia 1922 r., z inicjatywy ówczesnego prezydenta Stołecznego Miasta Poznania – Cyryla Ratajskiego, powstało Towarzystwo Miłośników Miasta Poznania. Do wybitnych założycieli stowarzyszenia, oprócz Prezydenta Poznania, zalicza się również: inż. Witolda Hedingera, ks. dr. Henryka Likowskiego, dr. Nikodema Pajzderskiego, ks. prałata Antoniego Stychla, dr. Andrzeja Wojtkowskiego, czy Zygmunta Zaleskiego.

Główną sferę aktywności w okresie międzywojennym w ramach działalności organizacji stanowiły: szerzenie wiedzy o Poznaniu, pomoc w kulturalnym jego rozwoju, opieka nad zabytkami, wspieranie wydawnictw o Poznaniu, czy też prowadzenie odczytów i wykładów o mieście. Znamiennym wydarzeniem była decyzja o cyklicznym wydawaniu periodyku „Kronika Miasta Poznania”, która ukazuje się do dziś i jest najważniejszym kwartalnikiem poznańskim na temat historii Poznania. TMMMP szybko zyskało popularność wśród wybitnych Poznaniaków, ludzi kultury i nauki. Tuż przed wybuchem II wojny światowej Towarzystwo liczyło blisko 300 członków (w 1922 – 36 osób).

W czasie II wojny światowej Towarzystwo podobnie, jak inne polskie organizacje tego typu, przerwało swoją działalność. Jego Członkowie ukrywali się przed okupantem, najczęściej przechodząc też do działalności konspiracyjnej. Reaktywacja Towarzystwa nastąpiła w maju 1945 r.

W okresie Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej stowarzyszenie prowadziło działalność statutową, poszerzając swoją ofertę kulturalno-oświatową. Przykładowo w 1960 r. wprowadzono nowe wystawy, konkursy o tematyce poznańskiej dla młodzieży, pogłębiono współpracę z instytucjami naukowymi i organizacjami społecznymi. Wiele miejsce poświęcono pamięci historycznej. Uczestniczono w dyskusjach nad odbudową Poznania z pożogi wojennej, przywiązywano wielką wagę do opieki nad miejscami pamięci narodowej oraz zabytkowymi cmentarzami. W omawianym okresie TMMMP starało się poszerzać swoje oddziaływanie poprzez koła Towarzystwa (np. zakładanie kół w szkołach różnego typu, czy na osiedlach, np. Koło TMMMP na Osiedlu Warszawskim). W drugiej połowie lat 60. XX w. założono Komisję Młodzieżową (mgr Irena Wingerowa) oraz filatelistyczny Klub „Poznaniana” w Zakładach Hipolita Cegielskiego (Andrzej Majewski). Również w tej dekadzie podjęto intensywne działania służące ocaleniu mogił zasłużonych Wielkopolan, dlatego funkcjonował „Społeczny Komitet Uczczenia Zasłużonych” przy TMMMP. Wyjątkowy był rok 1972, kiedy to zorganizowano 50-lecie Towarzystwa. Z tego powodu prowadzone były wykłady o Poznaniu (np. prof. Witold Jakóbczyk, „Bernard Chrzanowski – miłośnik Ziemi Zachodnich”, dr Marian Paluszkiwicz, „Sylwetki założycieli i działaczy Towarzystwa Miłośników Miasta Poznania”). W ramach obchodów odbywały się też „Niedzielne przechadzki po Poznaniu” (np. Irena Barełkowska, „Ogród Botaniczny”, czy mgr Magdalena Warkoczewska, „Ratusz Poznański”).

Po 1989 roku, w nowych realiach polityczno-społecznych, powstaje w 1990 r. „Klub 6 Kontynentów” (mgr Krystyna Srokówna). W latach 90-tych XX w. zawiązało się m. in.: „Koło Bambrów Poznańskich” (rok 1993), Koło Przyjaciół Fary (mgr Renata Linette, rok 1994), czy Koło Miłośników Ratusza, skupiające dzieci przedszkolne i młodzież szkolną (mgr Mariusz Polarczyk, rok 1994).

Obecnie TMMMP im. Cyryla Ratajskiego skupia się na działaniach statutowych związanych z kultywowaniem pamięci historycznej oraz edukacji dzieci i młodzieży. Wśród różnorodnych imprez, wydarzeń można wymienić m. in.: projekt edukacyjny „Wiem coś więcej o Poznaniu” - Warsztaty Historyczno - Krajoznawcze dla Dzieci i Młodzieży” (Krzysztof Gmerek), działalność Komisji Młodzieżowej i jej Konkursy Historyczne dla uczniów z Miasta i powiatu (Mariusz Polarczyk), Wieczór Wspomnień „W Jesiennej Zadumie o tych, którzy odeszli w mijającym roku” (Małgorzata Dryjska, Grażyna Wrońska), Konkurs Krasomówczy „Nie tylko poznańskie Koziołki” (Danuta Żurkiewicz), „Klub Poznaniana” – zarówno w formie wirtualnej, jak i wystawowej

(Krzysztof Gmerek, Marek Knasiecki, Mariusz Czekaj), Komisję Rewitalizacji TMMP (Jędrzej Stefan Okęsa-Płaczkowski), Sekcję Folkloru (Kazimierz Miler), „Majęte Dawnego Poznania” (Krzysztof Przybyła), „Dzieje Grodu Przemysła” (Mateusz Hurysz), „Zielony Poznań” (Irena Loba), „Twój Fyrtel” (Marcin Kanoniczak), cykliczne spotkania z władzami i urzędnikami miasta Poznania, czy sobotnie przechadzki TMMP, oraz od lat odbywające się wykłady akademickie i prelekcje dr. Marka Rezlera. Publikacje o Poznaniu przygotowują m. in. Jan Śmiełowski i Andrzej Zarzycki. Corocznie odbywa się też Zwyczajne Walne Zebranie delegatów TMMP im. Cyryla Ratajskiego, a Zarząd Towarzystwa czyni to regularnie, co miesiąc. Towarzystwo uczestniczy też w KDO przy Wydziale Oświaty UMP (Krzysztof Gmerek).

TMMP im. Cyryla Ratajskiego sprzyja również innym wydarzeniom kulturalno-naukowym w Poznaniu, np.: cyklicznie - „Żłobek Wielkopolski”, „Warkocz Magdaleny”, czy „Festiwal Kapel Folkloru Miejskiego w Pobiedziskach” - fundowanie Nagrody za najlepszą piosenkę o Poznaniu, czy też uczestniczy w obchodach rocznicowych: „200-lecie urodzin Józefa Ignacego Kraszewskiego (2012), „Dwusetna rocznica urodzin Augusta Cieszkowskiego” (2014), „Uroczyste Walne Zebranie członków PTPN w setną rocznicę śmierci Arcybiskupa Edwarda Likowskiego, długoletniego i zasłużonego prezesa PTPN” (2015).

TMMP im. Cyryla Ratajskiego ma od lat swoją stronę internetową www.tmmp.poznan.pl (prawie milion odwiedzin), którą prowadzi Krzysztof Gmerek i jest również obecne na portalu społecznościowym „Facebook” (administratorzy: Mateusz Hurysz i Ewa Wieczorek).

Prezesa TMMP

Kazimierz Ruciński 14. XII. 1922 r. - 18. V. 1936 r.

Zygmunt Zaleski 19. V. 1936 r. - 4. IX. 1939 r.

Franciszek Jaśkowiak 6. VI. 1945 r. - 10. VI. 1946 r.

Feliks Dropiński 10. VI. 1946 r. - 24. IV. 1948 r.

Ignacy Kaczmarek 25. IV. 1945 r. - 7. II. 1960 r.

Józef Górski 8. II. 1960 r. - 12. II. 1961 r.

Stanisław Kubiak 13. II. 1961 r. - 1. VIII. 1978 r.

Zygmunt Wolniewicz 16. X. 1978 r. - 8. II. 1983 r.

Stanisław Nawrocki 14. III. 1983 r. - 17. II. 2000 r.

Jadwiga Rotnicka 17. II. 2000 r. - 12. VI. 2008 r.

Antoni Szczuciński od 12. VI. 2008 r.

„Nic co poznańskie nie jest nam obce”

Towarzystwo Miłośników Miasta Poznania im. Cyryla Ratajskiego
(1922-2017)